

Porady dla zawodników.

Porady z zakresu taktyki zawodniczej trudno jest zmieścić w krótkim artykule jaki możemy zamieścić w czasopiśmie –wymagałby raczej serii artykułów opisujących kolejne zagadnienia wyczynowego paralotniarstwa, postaram się zatem przekazać podstawowe rady pilotom startującym w zawodach paralotniowych.

Zawsze zastanawiałem się jak ważny jest sprzęt a ile pilot. By uzyskać odpowiedź na to pytanie zacząłem od najlepszego sprzętu, aby resztę wymagać tylko od siebie. Z perspektywy czasu wiem, że to nie była najlepsza droga.

Dużo czasu musiałem poświęcić na ujarzmienie trudnego w pilotażu skrzydła, a to opóźniało rozwijanie taktyki zawodniczej. Po pierwszych międzynarodowych zawodach przekonałem się, że pomimo super sprzętu nie znalazłem się w pierwszej setce. Sądziłem też, że latając samemu więcej się nauczę od pilotów wożących się w grupkach, lecz taktyka latania indywidualnego nie była dość skuteczna - ponieważ grupa miała zawsze większą penetrację co dawało jej większą szybkość. Obecnie mam trochę inne spojrzenie na to zagadnienie i kilka rad z moich doświadczeń może przyda się pilotom mającym zawodnicze aspiracje.

Najważniejszą rzeczą jest wyważenie sprzęt –pilot. Po wprowadzeniu w zawodach paralotniowych klasy Standard czołowi piloci tej klasy zajmowali wysokie miejsca w zawodach PWC, co było najlepszym dowodem, że pilot ma decydujące znaczenie a w mniejszym stopniu jego skrzydło.

Aby rozwijać taktykę zawodniczą pilot musi latać na skrzydle, na którym czuje się bezpiecznie i potrafi w sytuacjach trudnych reagować prawidłowo bez uszczerbku na psychice. Przed startem w zawodach powinien włączyć się w skrzydło, to pozwoli mu najwięcej uwagi poświęcić najważniejszej rzeczy w zawodach – taktyce. Oprócz taktyki bardzo ważna jest znajomość zjawisk tworzących termikę i noszeń rotorowych. Nigdy nie widziałem w Polsce pilotów trenujących trudne elementy latania, które bardzo często spotykałem w zawodach wysokiej rangi. Starty przy silnej turbulencji i silnym wietrze, wykorzystywanie noszeń rotorowych, wyszukiwanie noszeń na zawietrznej, wykorzystywanie wiatrów dolinowych, umiejętność wykorzystywania mocnych wąskich noszeń, aktywne wykorzystywanie speeda. Oczywiście uważam, że najlepszym treningiem są zawody. Mam na myśli zawody na dobrym poziomie: dobra pogoda, prawidłowo wyłożone konkurencje, dobrzy piloci, sprawny organizator.

Sport Paralotniowy jest bardzo specyficzną dyscypliną, zawiera bardzo trudny element związany z bezpieczeństwem. Wydawałoby się, że wystarczy lecieć za prowadzącym w konkurencji i to zapewni już dobrą pozycję. Jest to niestety złudne pojęcie. Dobry pilot podejmuje często decyzje ryzykowne dla innych pilotów i to przeważnie ma wpływ na rozciągnięcie stawki zawodników w konkurencji. Na sukces w zawodach składa się bardzo wiele czynników.

Konkurencja nie zaczyna się od startu. Ważny jest cały cykl przygotowawczy, łącznie ze zaznajomieniem się z wszystkimi regulaminami. Odpowiedni wypoczynek przed dniem lotnym, umożliwi prawidłowe przygotowanie pilota i całego ekwipunku tak, by nie zastanawiać się przed startem czy wszystko jest ok. Bardzo często piloci biegają po startowisku i pytają o baterie do GPS, karteczka, długopis i oczywiście papier toaletowy. Na miejsce startu należy dotrzeć w czasie zapewniającym wybór odpowiedniego miejsca do startu. Należy rozłożyć skrzydło w miejscu umożliwiającym wczesny i bezpieczny start, pilot zablokowany przez maruderów denerwuje się a przy nieudanym starcie traci dużo energii i czasu - gdy inni są już bardzo wysoko.

Gdy wszystko jest przygotowane do startu czas na do odprawy zawodników należy poświęcić na obserwację pogody, wstępna analiza zjawisk na pewno zaprocentuje. Odprawa powinna dostarczyć zawodnikowi klarowny obraz czekającej go konkurencji. Po odprawie pilot powinien zaznajomić się trasą i przeanalizować ją z mapą. Przy planowaniu trasy należy uwzględnić wiele czynników: specyfikę terenu, prognozę pogody, nasłonecznienie w czasie trwania konkurencji, tendencje wiatrów dolinowych,

Wczesny start po otwarciu okna startowego zapewnia możliwość znalezienia najodpowiedniejszego komina – pozycji do odejścia na trasę, zapewnia również możliwość przetestowania właściwości noszeń, pomoże to w wyborze najlepszego momentu do odejścia na trasę, a w czasie konkurencji skrócić czas odnajdywania i centrowania najmocniejszych noszeń. Moment odejścia na trasę jest jednym z najważniejszych elementów konkurencji. Znajomość dobrych zawodników i ich skrzydeł jest podstawą dalszej taktyki w samym wyścigu. Jeżeli odejdziemy w dobrym momencie z dobrej pozycji to już po paru kilometrach trasy pilot będzie wiedział jaka jest jego prędkość w stosunku do innych zawodników, wówczas jego umiejętności techniczne i jego skrzydło będą oczekiwać na odpowiednie decyzje – taktykę.

Wspomniałem wcześniej że grupa ma siłę i prędkość wynikającą z większej penetracji i inwencji wielu pilotów, jeżeli lepsi zawodnicy uciekają do przodu to zbyt pochopne decyzje nie poparte doświadczeniem i umiejętnościami szybko sprowadzą pilota na ziemię, dlatego bardzo ważne jest umiejscowienie się w peletonie z zawodnikami, z którymi możliwe jest nawiązanie rywalizacji.

Lot w konkurencji bez rywalizacji i szukania możliwości przesuwania się do przodu nie prowadzi do rozwijania się zawodnika i podnoszenia jego umiejętności. Metę osiągają zawodnicy, którzy potrafią zgrać wszystkie elementy i atuty jakimi dysponują, wynik na mecie pokazuje ile jest jeszcze do zrobienia.

Kilka rad jakimi podzieliłem się w tym artykule z pilotami, jest tylko zarysem obszernej wiedzy jaką zdobywamy podczas każdego zawodów. Osobny temat powinien być poświęcony szybkości i skuteczności pilota, by osiągnął metę na dobrej pozycji. Podczas moich startów w najważniejszych zawodach paralotniowych udało mi się dolatywać do mety na bardzo dobrych pozycjach w towarzystwie najlepszych pilotów. Mam nadzieję, że będę miał jeszcze okazję podzielenia się z czytelnikami LOOPa swoim doświadczeniem zdobytym na zawodach paralotniach i uzupełnianymi startami w zawodach szybowcowych.

Januarek Wojtak ponad 1700 godzin w powietrzu.